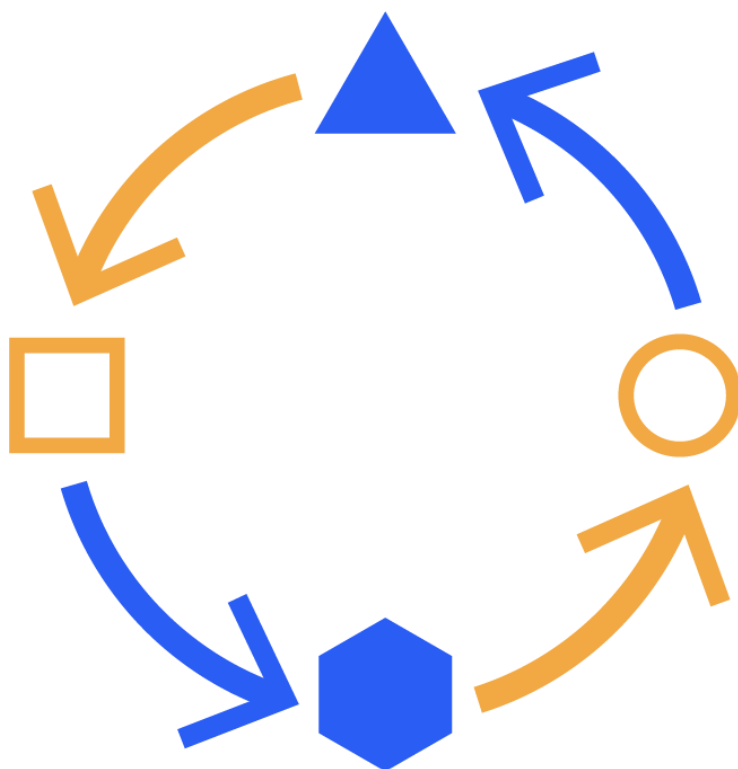

Instructie Moonshots 2026

Circulaire ketenondersteuning vanuit het
Versnellingshuis

Circulair ondernemen vraagt om samenwerking. Samenwerking in de keten is nodig om circulaire doorbraken te realiseren. Het Versnellingshuis Nederland Circulair! ondersteunt deze samenwerking door circulaire ketens te versterken, kennis te delen en obstakels te adresseren. Met deze instructie nodigen wij consortia uit om een aanvraag in te dienen voor een Moonshot in 2026.

Wat is een Moonshot?

Een Moonshot is een circulair ketenproject in de pre-competitieve fase, geïnitieerd door marktpartijen, gericht op een haalbare maar fundamentele vernieuwing van een volledige waardeketen. Moonshots leveren een aantoonbare bijdrage aan de Rijksbrede ambitie voor een Circulaire Economie in 2050, zoals verwoord in het Nationaal Programma Circulaire Economie 2025 en de daarin benoemde prioritaire productgroepen. De leeropbrengsten uit Moonshots worden actief gedeeld en dragen bij aan versnelling in andere ketens.

Uitgangspunten Moonshots 2026

- Het Versnellingshuis selecteert en ondersteunt maximaal vijf Moonshots.
- Ondersteuning bestaat uit onafhankelijke ketenregie en expertise; het betreft geen subsidieregeling.
- Een aanvraag voor een Moonshot wordt gedaan door een consortium van bedrijven dat bestaat uit verschillende schakels in een waardeketen.
- Het initiatief levert een aantoonbare bijdrage aan de doelen van het NPCE 2025 en de daarin beschreven specifieke productketens of gerelateerde maatschappelijke opgaven. [Meer informatie](#).
- Aanvragen zijn vernieuwend en aanvullend op eerder uitgevoerde ketenprojecten.
- Van consortia wordt een expliciet commitment verwacht om na afronding van het Moonshot zelfstandig door te gaan met het project.

Planning*

- Uiterlijk 8 april 2026: indienen van een aanvraag via moonshots@versnellingshuisce.nl
- Uiterlijk 1 mei 2026: bekendmaking van de vijf geselecteerde Moonshots.

**De ondersteuning van Moonshots 2026 is afhankelijk van de definitieve vaststelling van de begroting 2026 van het ministerie van I&W door de Eerste Kamer. Pas na deze vaststelling beschikt het Versnellingshuis definitief over de middelen voor 2026. Indien de begrotingsvaststelling wordt vertraagd, gewijzigd of niet goedgekeurd, kan dit gevolgen hebben voor de planning, selectieprocedure en/of uitvoering van de Moonshots. Het Versnellingshuis behoudt zich het recht voor de planning aan te passen of – indien noodzakelijk – de openstelling geheel of gedeeltelijk in te trekken.*

Wat biedt het Versnellingshuis?

Het Versnellingshuis ondersteunt Moonshots door inzet van onafhankelijke ketenregie. Deze ondersteuning richt zich op zowel inhoud als proces:

- **Inhoud:** houdt het consortium scherp op ambitie en bijdrage aan doelen van het NPCE 2025. Dit gebeurt door inhoudelijke (nieuwe) kennis en kennis over transitie in te brengen of in het consortium op te halen.
- **Proces:** ondersteuning bij uitvoeren van gezamenlijke plannen, bijeenkomen, communiceren over resultaten, opstellen, bijsturen en bewaken van afspraken, contact met opdrachtgever en begeleidingscommissie ten behoeve van het inhoudelijke proces, etc.

Rollen ketenregisseur

Een onafhankelijke ketenregisseur (of een ketenregieteam), met kennis van zaken in de betreffende sector, ondersteunt de samenwerking in het consortium. De ketenregisseur faciliteert daarmee het proces, zodat de ketenpartners zelf aan de slag kunnen. Afhankelijk van de fase van het project vervult de ketenregisseur een of vaak meerdere van de volgende rollen:

- **Architect:** ontwerpt co-creatie op inhoud en geeft vorm aan de benodigde infrastructuur.
- **Makelaar:** brengt partijen bij elkaar, maakt belangen expliciet en helpt bij het vinden van gezamenlijk belang en besluitvorming.
- **Manager:** organiseert en stuurt het proces, regelt middelen, bewaakt voortgang en draagt resultaten over.
- **Facilitator:** faciliteert het gesprek, sluit aan bij wat speelt en ondersteunt het formuleren van een gedragen ambitie en eigenaarschap.
- **Onderzoeker:** neemt een neutrale positie in en brengt feiten, onderbouwing en scenario's in.
- **Leider:** bepaalt richting, inspireert, mobiliseert partijen en houdt de ambitie hoog.
- **Ondernemer (of strateeg):** neemt initiatief, ziet kansen, houdt oog voor commerciële aspecten en zet door bij tegenslag.
- **Politicus:** oefent invloed uit op besluitvorming binnen organisaties, sectoren en beleid.
- **Coach:** begeleidt individuen en partijen in hun rol en ontwikkeling.

Waar komt de term 'Moonshot' vandaan?

De term 'Moonshot' verwijst naar de ambitie van president Kennedy in de jaren '60 om vóór het einde van het decennium een mens op de maan te zetten. Een ogenschijnlijk onhaalbaar doel dat alleen haalbaar werd door maximale inzet van kennis en innovatie. Daar ligt dus de parallel met onze ambitie voor een volledig circulaire economie in 2050 en doelen in 2035 voor het behouden, vervangen en besparen van grondstoffen.¹ Een uitdaging die we met elkaar willen aangaan.

We choose to go to the Moon. We choose to go to the Moon...We choose to go to the Moon in this decade and do the other things, not because they are easy, but because they are hard; because that goal will serve to organize and measure the best of our energies and skills, because that challenge is one that we are willing to accept, one we are unwilling to postpone, and one we intend to win, and the others, too.

- John F. Kennedy

Wanneer is er sprake van een Moonshot?

Moonshots kennen een diverse ontstaansgeschiedenis. Vaak gaat het om bestaande initiatieven waarbij marktpartijen (al dan niet ondersteund door een ketenregisseur) al een vorm van samenwerking en coalitievorming zijn aangegaan, maar toe zijn aan een volgende stap om het initiatief verder te concretiseren en uiteindelijk op te schalen.

Om ondersteuning voor een Moonshot te krijgen, moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze zijn vastgesteld door de oprichters van het Versnellingshuis.

¹ Nationaal Programma Circulaire Economie 2025, H3 Concrete doelen, nieuwe samenwerking, p. 16-21

Gunningscriteria

1. Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE)

Het Versnellingshuis brengt focus aan in haar doelstellingen. Projecten die een directe bijdrage leveren aan het NPCE 2025 en de daarin beschreven specifieke productketens én vernieuwend en aanvullend zijn op eerdere ketenprojecten worden om die reden hoger gewaardeerd. Aanvragen met steun van ketentafels hebben daarmee een streepje voor (maar is geen vereiste).*

- **Specifieke productketens:** Elektrische en elektronische apparaten, Meubels, Textiel, Verpakkingen, Wegwerpproducten, Plastic in de bouw, Land- en tuinbouwplastic, Woningen, Kantoren, Viaducten, Bruggen en wegverhardingen, Machines en werktuigen, Windparken op zee en land, Zon-PV-systemen, Klimaatinstallaties.
- **Gerelateerde maatschappelijke opgaven:** Scheiding en recycling van afval en grondstoffen, Mobiliteit, voertuigen en vaartuigen, Circulaire kansen voor de zorg, Verduurzaming in de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid Defensie.

**Bij gelijkwaardige scores behoudt het Versnellingshuis zich het recht voor om te selecteren op basis van strategische spreiding over productgroepen en toegevoegde waarde ten opzichte van eerder ondersteunde ketenprojecten. Bekijk het overzicht van alle [Moonshots](#) en [Ketendoorbraakprojecten](#) en beargumenteer waarom jouw potentiële Moonshot vernieuwend en aanvullend is ten opzichte van eerder uitgevoerde ketenprojecten.*

2. Concrete behoefte aan onafhankelijke ketenregie

Er is sprake van een complex ketenvraagstuk dat niet door één partij kan worden opgelost. Het initiatief kent aantoonbare coördinatieproblemen, uiteenlopende belangen of systeembalans (zoals normering, standaardisatie, governancevraagstukken of marktfalen) die onafhankelijke procesregie vereisen. Het consortium motiveert waarom neutraliteit, vertrouwen en onafhankelijke sturing essentieel zijn voor het realiseren van de beoogde doorbraak en waarom dit niet zelfstandig door de betrokken partijen kan worden georganiseerd.

3. Commitment & investeringskracht vervolg

Een Moonshot is een gezamenlijke investering. Van consortia wordt verwacht dat zij vanaf de start een actieve bijdrage leveren aan de ambitie en bij een succesvol traject bereid en in staat zijn zelf te investeren in het vervolg. Dit commitment kan onder andere blijken uit:

- Investerings in kind en/of cash in de voorbereidende fase.
- Investerings in kind en/of cash tijdens de Moonshotfase.
- Bereidheid tot financiële investeringen in het vervolgtraject.

- Een expliciete verklaring waarin consortiumpartners aangeven dat zij bij een succesvol Moonshottraject zelf zullen investeren in het vervolgtraject.

4. Doorbraakpotentie & meetbare impact

Uitvoering van het ketenproject leidt tot een meetbare groei van de realisatie van de transitie naar een circulaire economie en grondstoffenbesparing. Bovendien leidt het daarmee vaak ook tot een reductie van de CO₂-uitstoot. Moonshots hebben een stevige meetbare impact op het verminderen van afval en het vergroten van het gebruik van secundaire materialen.

5. Ketenoverstijgend leervermogen

Het consortium is bereid een actieve bijdrage te leveren aan de 'Leerkring circulaire ketenprojecten' van het Versnellingshuis en voelt zich ook na afronding van het Moonshottraject deelnemer van dit netwerk. Resultaten van het Moonshottraject worden openbaar gepubliceerd en het consortium staat open voor nieuwe ketenpartijen die willen aansluiten om de kanteling in de keten te kunnen realiseren.

6. Werkt toe naar een markt gedragen business propositie

Het ketenproject is gericht op de kracht van de markt. De markt moet hierop willen bewegen en bestaat daarom vaak uit een propositie voor een voorgestelde oplossing, product of dienst in de pre-competitieve fase. Het doel is om uiteindelijk een nieuwe circulaire norm van het bedrijfsleven te introduceren waarin partijen willen investeren. Doordat knelpunten zijn weggenomen, kennis is vergroot en partijen bijeen zijn gebracht. Moonshots zijn nadrukkelijk geen individueel innovatietraject of productontwikkeling van één partij.

7. Ketenbreedte & volume consortium

Een ketenproject vergt inzet en betrokkenheid van meerdere bedrijven en organisaties tegelijkertijd. Het vraagstuk is essentieel voor de transitie naar een circulaire economie en gaat de kracht en reikwijdte van een individueel bedrijf te boven. Een aanpak van (een relevant deel van) de complete keten of sector is vereist om een doorbraak te realiseren. Er kan worden aangetoond dat met het beoogde consortium de gewenste kanteling gerealiseerd kan worden. Er mag nog ruimte zijn voor uitbreiding van de ambitie of het aantal ketenspelers.

Procedure en besluitvorming

Elk initiatief wordt getoetst aan bovenstaande voorwaarden en criteria. Deze toetsing vindt plaats tijdens de intake van het project, door de coördinator ketenprojecten van het Versnellingshuis. De kerngroep van het Versnellingshuis beslist of het voorstel besluitrijp is. De Stuurgroep van het Versnellingshuis besluit uiteindelijk welke initiatieven ondersteuning ontvangen.

Format voor indienen aanvraag

Door indienende partijen wordt een aanvraag uitgewerkt waarin de ambitie van het project is beschreven, hoe het tot stand is gekomen, hoe het traject eruit zou zien en hoe het voldoet aan de eisen en gunningscriteria.

Voor het doen van een aanvraag bestaat geen vastomlijnd aanvraagformat. Onderstaande elementen moeten tenminste onderdeel uitmaken van de aanvraag, waarbij wij adviseren dit stramen te volgen en voldoende aandacht te geven aan de argumentatie. De totale aanvraag bedraagt maximaal 6 A4 (exclusief eventuele bijlagen zoals intentieverklaringen).

Wij adviseren de volgende verdeling:

Deel 1 – Inhoudelijke uitwerking (onderdelen 1 t/m 4): 3–4 pagina's

Deel 2 – Argumentatie op basis van de beoordelingsmatrix (onderdeel 5): 2–3 pagina's

1. Ambitie

- Wat is er aan de hand (in welke keten en welke productgroep) en waarom is dit een probleem?
- Wat willen de consortiumpartners daar aan doen? Laat zien dat er intrinsieke motivatie is in de markt om de kanteling te maken naar circulair product of dienst.
- Wat is de ambitie?
- Wat levert dit op en hoeveel grondstoffen worden bespaard?

2. Het plan

- Welke stappen wil het consortium zetten in het Moonshotproject? Zijn deze te omschrijven als een x aantal actielijnen die samen de transitie vormen?
- Welke stappen moeten worden gezet om tot transitie binnen de productgroep te komen? Beschrijf wie wat doet: welke acties ondernemen de ketenpartijen zelf en waarvoor is ondersteuning nodig via de inzet van een ketenregisseur. Denk hierbij aan het organiseren van bijeenkomsten, zoek- en analysewerk, het vergroten van draagvlak en het uitbreiden van het consortium, evenals de rol van ketenregie (zie 'Wat houdt ketenondersteuning vanuit het Versnellingshuis in?' op pagina 2 en 3).
- Heeft het consortium al een ketenregisseur op het oog?

3. Benodigde ondersteuning

Wat vraag je van het Versnellingshuis (indien mogelijk inschatting x aantal dagen ketenregie, organisatie bijeenkomsten, rapportage, etc.)?

4. Doel/eindresultaat

Het Moonshottraject leidt tot een concreet en bruikbaar resultaat dat de keten verder helpt richting realisatie. Het eindresultaat maakt inzichtelijk wat er tijdens de Moonshotfase is gedaan en geleerd en biedt handelingsperspectief voor vervolgstappen.

Afhankelijk van het vraagstuk en de fase van de keten kan het eindresultaat verschillende vormen aannemen. Belangrijk is dat het resultaat door de keten wordt gedragen en duidelijk maakt welke vervolgacties nodig zijn, door wie en onder welke randvoorwaarden.

5. Argumentatie

Geef in dit onderdeel gemotiveerd aan in hoeverre het initiatief voldoet aan de gunningscriteria zoals opgenomen in de Beoordelingsmatrix Moonshots 2026 (zie laatste pagina). Geef per criterium aan op welke wijze het initiatief hieraan voldoet.

De beoordelingsmatrix vormt het formele kader voor de selectie. Een heldere en gestructureerde beantwoording vergemakkelijkt een zorgvuldige en transparante beoordeling.

Beoordelingsmatrix Moonshots 2026

Deze beoordelingsmatrix vormt het formele kader voor de selectie van Moonshots 2026. Beoordeling vindt plaats op basis van de gunningscriteria.

Gunningscriteria (100 punten)

Criterium	Beoordelingsaspecten	Maximale score
1. Bijdrage aan NPCE en mate van vernieuwing	- Valt het initiatief in een productketen of gerelateerde maatschappelijke opgave zoals genoemd in het NPCE 2025 én is deze vernieuwend en aanvullend op eerdere Moonshots en/of Ketendoorbraakprojecten (20 punten) - Idem maar <u>aanpalend</u> aan productketens of gerelateerde maatschappelijke opgave zoals genoemd in het NPCE 2025 (10 punten)	20 punten
2. Concrete behoefte aan onafhankelijke ketenregie	- Is er sprake van tegengestelde belangen en/of coördinatieproblemen - Zijn er systeembarières (normen, standaardisatie, governance, marktfalen, etc.) - Zou het initiatief zonder afhankelijke ketenregie waarschijnlijk stagneren? - Is neutraliteit cruciaal voor voortgang?	20 punten
3. Commitment & investeringskracht vervolg	- Concrete in kind en/of cash inzet in voortraject - Concrete in kind en/of cash inzet in Moonshotfase - Verklaring investering in kind en/of cash in vervolgtraject	15 punten
4. Doorbraakpotentie & meetbare impact	- Leidt dit tot een fundamentele ketenvernieuwing? - Zijn effecten meetbaar? - Is er realistische opschaling voorzien?	15 punten
5. Ketenoverstijgend leervermogen	- Draagt het bij aan kennisontwikkeling ketensamenwerking? - Kunnen andere productgroepen hier direct van leren?	10 punten
6. Marktgedragen businesspropositie	- Is er een concrete pre-competitieve propositie? - Beweegt de markt al mee?	10 punten
7. Ketenbreedte & volume consortium	- Consortium bestaat uit meerdere schakels in de waardeketen. - Bestaat het consortium uit relevante spelers die gezamenlijk in staat zijn een kanteling in de gehele keten te realiseren?	10 punten

- Minimale score om in aanmerking te komen voor selectie: 65 punten.
- Bij gelijkwaardige scores behoudt het Versnellingshuis zich het recht voor te selecteren op basis van strategische spreiding over productgroepen en toegevoegde waarde ten opzichte van eerder ondersteunde ketenprojecten.